

‘DE THUISMENTOR WAS GEEN THUISMENTOR MAAR EEN VRIEND VAN ME’

(uitspraak van een kind)

Stichting School’s cool Flevoland

RESULTATEN 2024-2025

Februari 2026

INHOUD

INLEIDING 3

1. WAT IS SCHOOL'S COOL? 4

1.1 LANDELIJK KADER 4
1.2 GEMEENTELIJK KADER 4
1.3 FINANCIËN 4
1.4 DOEL 4
1.5 DOELGROEP 5
1.6 WERKWIJZE 6
1.7 BESTUUR 6
1.8 OVERIGE ACTIVITEITEN 6

2. PROCESSTAPPEN IN SCHOOL'S COOL 8

2.1 WERVING EN SELECTIE THUISMENTOREN 8
2.2 VOORSELECTIE, SELECTIE EN INSCHRIJVING KINDEREN 8
2.3 KENNISMAKINGSBIJEENKOMST THUISMENTOREN 9
2.4 SCHOLINGSBIJEENKOMSTEN NIEUWE THUISMENTOREN 9
2.5 MATCH EN KENNISMAKING THUISMENTOREN-KIND-OUDERS 9
2.6 OFFICIËLE START SCHOOL'S COOL 10
2.7 INTERVISIE 10
2.8 EVALUATIE 10
2.9 OFFICIËLE AFSLUITING 11
2.10 NAZORG 11

3. RESULTATEN SCHOOL'S COOL 12

3.1 AANTAL KINDEREN PER PERIODE 12
3.2 TYPE KINDEREN 13
3.3 SCHOLEN 13
3.4 DE VOLGENDE SCHOOLBESTUREN EN SCHOLEN DOEN NU MEE 13
3.5 ONDERWIJS HULPVERLENING 14
3.6 THUISMENTOREN 14
3.7 DOEL 14
3.8 KINDEREN 15
3.9 VAN BASISSCHOOL-ADVIES TOT NIVEAU LEERJAAR 2 17
3.10 OUDER(S)/ VERZORGER(S) 19
3.11 THUISMENTOREN 20
3.12 THUISMENTOR- SCHOOLMENTOR 22

4. LANDELIJKE ONTWIKKELINGEN 24

4.1 CONFERENTIE 24
4.2 ONDERZOEK AMSTERDAM 24
4.3 ONDERZOEK SARDES 25
4.4 ONDERZOEK MOVISIE 25
4.5 ONDERZOEK RIJKSUNIVERSITEIT GRONINGEN 26
4.6 MAATSCHAPPELIJKE KOSTEN-BATEN ANALYSE (MKBA) 26
4.7 ORANJEFONDS 27
4.8 NEDERLANDS JEUGDINSTITUUT (NJI) 27
4.9 PRIO 27

5. SCHOOL'S COOL LOCATIES NEDERLAND 28

6. BIJLAGE 29

INLEIDING

Het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Lelystad gaf in december 2007 groen licht om binnen de kaders van de Lelystadse Educatieve Agenda (LEA) met een pilot van het mentorprogramma School's cool te beginnen. De introductie van School's cool was het initiatief van een van de schooldirecteuren van het openbaar basisonderwijs in Lelystad. Naar aanleiding van een presentatie van de coördinator van School's cool Amsterdam heeft hij het concept in Amsterdam bestudeerd en voorgelegd aan de wethouder van onderwijs, het schoolbestuur openbaar onderwijs en de schoolbesturen van het voortgezet onderwijs in Lelystad. Vanuit het openbaar basisonderwijs is toen een coördinator aangesteld die de pilot in Lelystad vanaf het schooljaar 2008/2009 verder vorm gegeven heeft. Inmiddels zijn we 15 jaar verder. School´s cool is geheel geïntegreerd in het Lelystadse onderwijsveld en helemaal in het Jeugdfonds Sport en Cultuur Lelystad dat sinds 2016 bestaat. Alle kinderen die meedoen aan School´s cool, krijgen ook de mogelijkheid een aanvraag te doen voor deelname aan een sport- en /of culturele activiteit, mits ze aan de voorwaarden voldoen.

Dit verslag geeft de resultaten weer van groep 19, periode maart/april 2024-oktober 2025. In deze periode vond ook een grote verandering plaats.

Na goed overleg tussen de stichting SchOOL (het openbaar schoolbestuur) en de gemeente werd School's cool per 1 april 2024 een zelfstandige stichting: de stichting School's cool Lelystad. Vervolgens werd in overleg met de coördinator van School's cool Dronten besloten de samenwerking met hen ook te formaliseren. Deze samenwerking ging vanaf 1 oktober 2024 verder onder de naam: Stichting School's cool Flevoland. Een geweldig resultaat waarbij de krachten van samenwerking werden gebundeld.

Het bestuur van School's cool Flevoland wil graag haar respect voor alle onderwijsgevenden en begeleidende thuismentoren uitspreken voor al hun inzet voor de groep kinderen die aan School's cool meedoen. Begeleiding aan kinderen en hun ouders blijft altijd hard nodig.

Jules Wolthuis,voorzitter

Annemarie Voogd, secretaris

1. WAT IS SCHOOL'S COOL?

1.1 Landelijk kader

School's cool is een van de vele mentorprogramma's die op dit moment worden uitgevoerd. De kern van het programma is dat risicokinderen in groep 8 van de basisschool een vrijwillige thuismentor krijgen toegewezen die hen gedurende een periode van 1½ jaar begeleidt naar en in het voortgezet onderwijs. Een risicokind in het kader van School's cool is een kind dat in principe op de gebruikelijke wijze moet kunnen doorstromen naar het regulier voortgezet onderwijs, maar waar de basisschool zich zorgen over maakt. Een leerling kan door de school worden opgegeven voor deelname aan het project wanneer de leerkracht van groep 8 verwacht dat de leerling bij de overgang van basis- naar voortgezet onderwijs extra begeleiding kan gebruiken. School's cool wordt inmiddels op 37 locaties in Nederland uitgevoerd waarvan Lelystad er één is. In maart 2012 is de Stichting School's cool Nederland opgericht. Deze stichting behartigt de belangen van alle locaties.

1.2 Gemeentelijk kader

School's cool is als mentorprogramma opgenomen binnen de kaders van het armoedebeleid. Dat wordt in Lelystad volgens twee sporen uitgevoerd. Het preventieve spoor heeft als doel het terugdringen van armoede door het aanbieden van kansen aan kinderen om te voorkomen dat ze in een achterstandssituatie terecht komen. Het andere, tweede spoor is bedoeld voor mensen die in een situatie van armoede verkeren waarbij instrumenten worden ingezet om hen in financiële zin te ondersteunen. School's cool behoort tot het eerste spoor waarbij wordt ingezet op de risicofactoren die te maken hebben met een achterstand in de cognitieve en sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen en de beheersing van de Nederlandse taal.

1.3 Financiën

School's cool wordt betaald uit de middelen van het preventieve armoedebeleid, spoor 1. Een budget van de afdeling Werk, Inkomen en Zorg.

> 'School's cool is geen project meer. Na 15 jaar is het een programma'.
>
> Ex-wethouder Willem de Jager

1.4 Doel

In het mentorprogramma wordt de leerling persoonlijk en zonder professioneel oogmerk begeleid door een thuismentor. Hij of zij gaat een persoonlijke relatie aan met de leerling. Het gaat bij School's cool specifiek om de persoonlijke individuele begeleiding. In het mentorprogramma gaat het om de relatie tussen de thuismentor, het kind en de ouder(s) / verzorger(s). Deze driehoek vormt de basis van het beoogde succes van dit programma.

Hoofddoel van het programma is om risicokinderen te ondersteunen bij de overgang naar het voortgezet onderwijs om daarmee schooluitval te voorkomen.

Nevendoelen

- kinderen leren leren door middel van huiswerkbegeleiding;
- zelfstandigheid en zelfredzaamheid vergroten;
- stimuleren van vrijetijdsbesteding;
- ouderbetrokkenheid vergroten.

1.5 Doelgroep

Wanneer een leerling aan de volgende criteria voldoet, komt deze in aanmerking voor begeleiding:

- het betreft een leerling uit groep 8;
- de leerling functioneert redelijk in groep 8 maar vertoont signaalgedrag: door persoonlijke aanleg of gezinsomstandigheden loopt hij of zij risico op schooluitval;
- het schooladvies voor de vervolgopleiding is regulier voortgezet onderwijs;
- achterstand in één of meer vakken;
- gedragsproblemen als faalangst, meeloper, weinig weerbaar, etc.;
- er mag geen sprake zijn van reeds bestaande hulpverleningstrajecten of andere al in behandeling zijnde problematiek waarvoor professionals ingeschakeld zijn;
- alle kinderen dienen bovendien te passen in het armoederisicoprofiel, opgesteld door de gemeente in het kader van het preventief armoedebeleid.

Bron: School's cool Nederland

De leerling dient aan minimaal 2 van de volgende voorwaarden te voldoen:

- laag inkomen, tot 120% van bijstandsniveau;
- lage opleiding van ouders;
- ongezond gedrag van levensstijl van de ouders en het kind;
- achterstand in cognitieve, sociale en motorische ontwikkeling van het kind;
- niet of slecht beheersen van de Nederlandse taal door de ouders;
- slechte huisvesting en onveilige woonomgeving;
- schulden;
- immigratie en/of veelvuldig verhuizen;
- laaggeletterdheid en analfabetisme ouders.

1.6 Werkwijze

De leerling wordt begeleid door een vrijwilliger, de thuismentor. Deze thuismentor wordt door de coördinatoren van School's cool geworven en is aantoonbaar gemotiveerd om het kind gedurende 1½ jaar te begeleiden bij de overgang van basis- naar voortgezet onderwijs. De hulp vindt in principe bij het kind thuis plaats. In het algemeen bezoekt de thuismentor de leerling wekelijks gedurende 1 tot 1½ uur tijdens de schoolweken. In de schoolvakanties vinden er meestal geen bezoeken plaats. Tijdens het bezoek is bij voorkeur een van de ouders aanwezig of anders een andere volwassene. De begeleiding richt zich op:

- structureel wekelijks contact van gemiddeld 1½ uur per week van de thuismentor met het kind in de thuissituatie, waarbij één van de ouders/verzorgers aanwezig is;
- begeleiding van het kind bij het plannen, leren en maken van huiswerk;
- het bespreekbaar maken van allerlei voorkomende situaties of problemen bij kind en ouder(s) of school;
- het stimuleren van een passende vrijetijdsbesteding.

1.7 Bestuur

Met ingang van 1 april 2024 is de bestaande stuurgroep, na overleg met de gemeente Lelystad, opgegaan in de nieuwe stichting School's cool Lelystad. De stuurgroepleden werden daarmee leden van het bestuur. Het bestuur bestaat per 1 januari 2026 uit een voorzitter (Jules Wolthuis),een secretaris (Annemarie Voogd), een penningmeester (Arenda Beekman), een directeur van een basisschool (Sharon Fikki) en een vertegenwoordiger van het scholenveld uit Dronten (Harry Okkinga). Minie Meijer verzorgt de administratieve ondersteuning. De vergaderingen van het bestuur worden bijgewoond door de coördinatoren uit Lelystad (Manita Schwillens, 1 oktober 2025 vertrokken, en Misba Yousaf) en Dronten (Gerrit Groot).

1.8 Overige activiteiten

Jaarlijks doen kinderen (en hun ouders) en/of thuismentoren die betrokken zijn bij School's cool mee aan lopende activiteiten die elders in Lelystad plaatsvinden, zoals:

- Een bezoek aan en theatervoorstelling in het Agora Theater, mits er een geschikte voorstelling voor deze 12-13-jarige doelgroep is;

- Workshops over het begrip armoede, door de gemeente georganiseerd, waar nieuwe thuismentoren aan meedoen;

- Een in september 2025 georganiseerde oogstdag bij Flevolandse boeren waar ouders en kinderen op vertoon van een voucher zelf groente kunnen oogsten;
- Eind juni 2024 werd ter afsluiting van het schooljaar een theatervoorstelling bijgewoond van de Flevolandse Jeugdtheater Vereniging JTL, in theater Posa;

Bron: School's cool Nederland

2. PROCESSTAPPEN IN SCHOOL'S COOL

School's cool is een mentorprogramma met een start en een einde. Daartussen dienen allerlei stappen te worden genomen, heel belangrijk in tijd en inhoud. Het proces wordt hieronder in hoofdlijnen beschreven.

2.1 Werving en selectie thuismentoren

Periode: november, december, januari, februari

Gedurende het hele jaar, maar vooral in deze periode, worden thuismentoren geworven die de kinderen gedurende 1 ½ jaar zullen begeleiden. De werving gebeurt vooral via persoonlijke contacten van de coördinator, maar ook via aanmelding naar aanleiding van persberichten, lokale kranten en internet. Heeft een geïnteresseerde zich gemeld dan vindt er een gesprek plaats met de coördinator. De kandidaat vult een intakeformulier in dat als basis dient voor een intakegesprek van een uur. Tijdens het gesprek wordt gelet op maatschappelijke betrokkenheid, karaktereigenschappen, de eigen opvoeding en achtergrond, de schoolcarrière, de ervaringen met kinderen en gezinnen, hobby's en vrijwilligerswerk, werk/loopbaan, levensvisie en vooral de motivatie: waarom wil de vrijwilliger dit werk doen. Ook competenties komen aan de orde (vaardigheden op gebied taal, rekenen, computer, kennis van culturen en ervaring met begeleiding en/of coaching). Na wederzijdse instemming wordt het gesprek afgesloten met het invullen van een inschrijfformulier. De vrijwilliger kan beginnen. Als de coördinator tijdens het gesprek het gevoel krijgt dat de vrijwilliger niet geschikt is, dan wordt dat direct duidelijk gemaakt en het gesprek afgerond.

Bron: School's cool Nederland

2.2 Voorselectie, selectie en inschrijving kinderen

Periode: oktober, november, december, januari, februari

De coördinator voert gesprekken met de basisscholen die kinderen leveren. Eerst vindt een voorselectie plaats: welke kinderen zouden in aanmerking komen. Aan de hand van de selectiecriteria vindt een eerste keuze plaats. De school draagt uiteindelijk een of meer kinderen voor en motiveert de aanmelding via een inschrijfformulier. De school informeert bij de ouders of zij hun kind mee willen laten doen. Daarna volgt de intake. Tenslotte vindt de officiële inschrijving plaats op school in een gesprek met de leerkracht van groep 8, de ouder, het kind, in bijzijn van de coördinator.

2.3 Kennismakingsbijeenkomst thuismentoren

Periode: februari

Met alle nieuwe thuismentoren vindt een kennismakingsbijeenkomst plaats. Doel is om nader in te gaan op School's cool, met elkaar kennis te maken (achtergrond, ervaringen met kinderen en gezinnen) waarbij aanwezige ervaren thuismentoren over hun praktijkervaringen vertellen. Er is veel ruimte voor vragen.

2.4 Scholingsbijeenkomsten nieuwe thuismentoren

Periode: maart, april

Aansluitend op de kennismakingsbijeenkomst zijn er minimaal 2 scholingsbijeenkomsten. In de eerste bijeenkomst wordt inhoudelijk ingegaan op alle zaken die van belang zijn voor de periode dat het kind nog tot de zomer op de basisschool zit en wat de inhoud van die begeleiding is. Onderwerpen als: de aanmelding, de hulpvraag van de school, doel van de begeleiding, hoe motiveer je kinderen, je eigen kwaliteiten, geheimhouding, je grenzen als thuismentor in het contact met kind en ouder(s), de inhoud en verwachtingen bij de intervisiebijeenkomsten. In de tweede bijeenkomst wordt inhoudelijk ingegaan op de periode dat het kind in het voortgezet onderwijs zit. Onderwerpen: taak thuismentor bij de huiswerkbegeleiding, kennis van het voortgezet onderwijs, welke gedragsproblemen kom je tegen, relatie met de mentor van je kind, rol naar ouders in het kader van opvoedingsondersteuning, de afbouw aan het eind.

2.5 Match en kennismaking thuismentoren-kind-ouders

Periode: maart, april, mei

Het is belangrijk een goede match te maken tussen het kind, de ouders en de thuismentor. Dit gebeurt op basis van de gegevens die zijn aangeleverd door de school van het kind en de gegevens die verzameld zijn vanuit het intakegesprek met de thuismentor. De coördinator maakt de match op basis van de volgende aandachtspunten:

- persoon, karakter thuismentor;
- persoon, karakter kind;
- levenservaring thuismentor;
- aard thuissituatie kind;
- kennis thuismentor t.a.v. cultuur en religie;
- eigen levenservaring coördinator.

De eerste kennismaking tussen kind, ouders en thuismentor vindt plaats in de thuissituatie van het kind in bijzijn van de coördinator. De coördinator regelt die eerste afspraak. Vanaf dit moment maakt de thuismentor afspraken over de wekelijkse bezoeken. Voor de zomer komt de coördinator nog een keer bij het gezin langs om te kijken of de match is geslaagd. Zo ja, dan wordt er een overeenkomst getekend tussen de ouder, het kind en de thuismentor met de belangrijkste afspraken over de begeleiding. De begeleiding begint uiterlijk voor de meivakantie.

2.6 Officiële start School's cool

Periode: mei

Tijdens de officiële start van het programma tekenen de thuismentoren een vrijwilligersovereenkomst, waarin hun rechten en plichten zijn opgenomen voor de komende 1½ jaar. Dit gebeurt in een formele bijeenkomst in aanwezigheid van de wethouder die een korte toespraak houdt over het belang van School's cool en de inkadering in gemeentelijk beleid. De thuismentoren krijgen de gelegenheid iets over zichzelf te vertellen en hun motivatie om mee te doen.

2.7 Intervisie

Periode: mei, juni, juli, augustus, september, oktober enz. tot oktober het jaar daarna

In het vervolg op de beide scholingsbijeenkomsten worden 6-wekelijks intervisiebijeenkomsten gehouden, die nog voor de zomervakantie beginnen. In deze periode worden vooral de eerste ervaringen en indrukken met elkaar gedeeld. Na de zomervakantie staat het kind in het voortgezet onderwijs centraal. De kinderen worden gezamenlijk gevolgd. Elke thuismentor brengt tijdens de intervisie een hulpvraag in en van het geheel wordt een verslag gemaakt via een intervisie-volgformulier.

2.8 Evaluatie

Periode: oktober, november, 1½ jaar na de start

De evaluatie bestaat uit de volgende onderdelen:

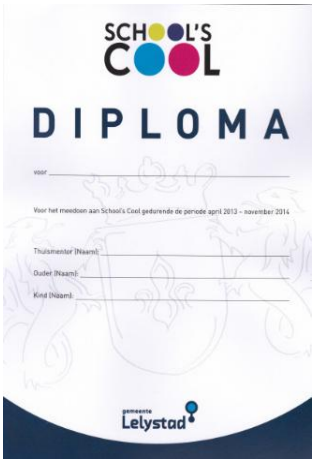
- de thuismentor doet de evaluatie via het invullen van een vragenlijst over de afgelopen 1½ jaar. Deze vragenlijst wordt in de laatste intervisiebijeenkomst gezamenlijk besproken.
- de coördinator evalueert School's cool en de begeleiding met de ouders en het kind. Er vindt een gesprek plaats bij het kind thuis. In dit gesprek wordt teruggekeken op de afgelopen periode. Ouder en kind worden uitgenodigd zoveel mogelijk positieve als minder positieve ervaringen naar voren te brengen en het gehele traject te waarderen met een cijfer, waarbij het er vooral om gaat hoe dit cijfer onderbouwd is.

2.9 Officiële afsluiting

Periode: november

Zoals begonnen wordt met een officiële start, zo eindigt het programma na 1½ jaar ook met een officiële afsluiting. Thuismentoren vertellen over hun ervaringen, de coördinator vat de belangrijkste resultaten samen, de wethouder houdt een afrondende toespraak en reikt de thuismentoren een persoonlijk certificaat uit. De deelnemende kinderen krijgen een diploma bij het laatste bezoek van de thuismentor aan het gezin.

2.10 Nazorg

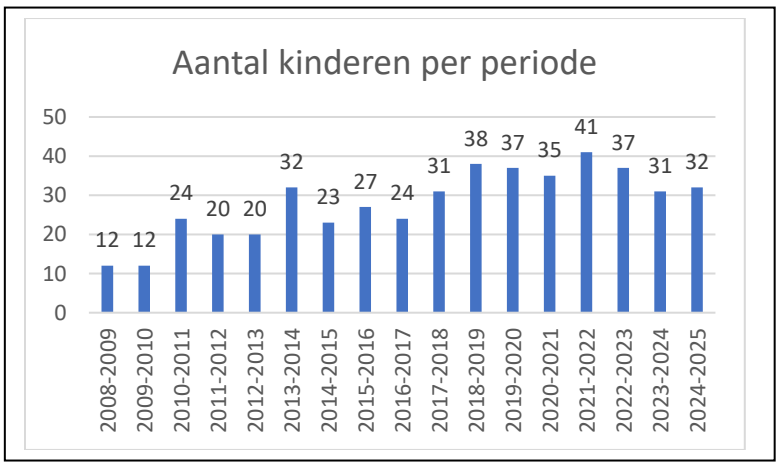
Periode: november e.v.

In sommige gevallen kan de begeleiding nog enkele maanden tot een jaar worden voortgezet, afhankelijk van de problematiek bij een kind. Daarnaast hebben thuismentoren een dusdanige relatie opgebouwd in deze periode dat ze vaak op vrijwillige basis contact houden met het kind en gezin.

3. RESULTATEN SCHOOL'S COOL

3.1 Aantal kinderen per periode

Schooljaar	Aantal kinderen
2008-2009	12
2009-2010	12
2010-2011	24 (inclusief extra groep van 12)
2011-2012	20
2012-2013	20
2013-2014	32 (inclusief extra groep van 12 door verkregen subsidie van Oranje Fonds, aangevraagd door Stichting SchOOL
2014-2015	23
2015-2016	27
2016-2017	24
2017-2018	31
2018-2019	38
2019-2020	37
2020-2021	35
2021-2022	41
2022-2023	37
2023-2024	31
2024-2025	32

3.2 Type kinderen

Deelnemende kinderen worden geselecteerd uit groep 8 van de 15 basisscholen met meer dan 50% achterstandskinderen. Er wordt ernaar gestreefd om zoveel mogelijk gemengde groepen samen te stellen, bestaande uit zowel jongens als meisjes, van diverse scholen en afkomstig uit diverse landen.
Kinderen met een Nederlandse, Marokkaanse, Turkse, Surinaamse en Antilliaanse achtergrond vormden eerder de hoofdmoot, omdat zij altijd al in Lelystad breed vertegenwoordigd waren, maar tegenwoordig doen ook kinderen van vele andere nationaliteiten mee. Eén ding hebben ze allemaal gemeen: ze hebben een steuntje in de rug nodig om de overgang naar het voortgezet onderwijs te vergemakkelijken.

3.3 Scholen

School's cool is per 1 oktober 2024 een samenwerkingsverband op provinciaal niveau met de gemeente Lelystad en Dronten, schoolbesturen, scholen, ouders en kinderen. Op deze wijze is School's cool een gemeentelijk breed gedragen mentorprogramma, inmiddels volledig geïntegreerd in Lelystad en nog groeiend in Dronten.

3.4 De volgende schoolbesturen en scholen doen nu mee

Stichting SchOOL, bestuur openbaar basisonderwijs
Lepelaar – Brink – Triangel - Optimist – Vuurtoren – Poolster – Albatros – Grundel – Finnjol

Stichting CPO Lelystad, bestuur Christelijk basisonderwijs
Driestromenland – Ichthus – Mozaïek

Stichting KO Flevoland en Veluwe, bestuur Katholiek basisonderwijs
Laetare, Boslelie

Stichting Noorscholen, bestuur Islamitisch basisonderwijs
Al Ihsaan

Stichting Voortgezet Onderwijs Lelystad
Porteum

Bestuur Aeres
Aeres VMBO Lelystad

3.5 Onderwijs hulpverlening

In principe doen alleen kinderen mee die niet in een bestaand hulpverleningstraject zitten. Anders is het, als gedurende de begeleiding blijkt, dat een kind en/of ouder wel hulp nodig heeft op sociaal, emotioneel of financieel terrein. In dergelijke gevallen wordt van de bestaande hulpverleningsstructuren gebruik gemaakt: huisarts, Jeugdhulpverlening, de GGZ, gemeente (afdeling Werk en Inkomen) e.a. Maar allemaal langs de lijnen van het voortgezet onderwijs.

3.6 Thuismentoren

Elk kind wordt begeleid door een thuismentor, die zorgvuldig wordt gescreend. Vanaf 2008 heeft dat geresulteerd in:

- een vaste pool van een 30-tal thuismentoren; sommige thuismentoren begeleiden ook een 2e kind.
- zowel mannen als vrouwen (vrouwen in de meerderheid);
- in de leeftijd tussen 20 en 80 jaar;
- mensen met verschillende opleidingen: van mbo + tot en met academisch;
- mensen met de meest diverse achtergronden: huisvrouw, biologische boer, studente psychologie, kunstenares, theologe, gemeenteambtenaar, raadslid, e.d.

3.6.1 Aantal thuismentoren 2024-2025

In de periode 2024-2025 hebben 27 thuismentoren een kind begeleid. Vier thuismentoren begeleidden twee kinderen. Kortom, bijna iedereen wil elk jaar doorgaan met een ander kind. Of zoals een thuismentor eens zei: ‘Heb je eenmaal een kind begeleid, dan kom je er niet meer vanaf. Het werkt verslavend’.

3.7 Doel

Zoals eerder omschreven beoogt het programma te voorkomen dat kinderen voortijdig de school verlaten. ALLE kinderen zitten nog op school en/of doen een vervolgopleiding. Alle kinderen stroomden door naar leerjaar 2 van het voortgezet onderwijs.

3.8 Kinderen

Op grond van de ervaringen van de afgelopen 17 jaar hebben kinderen veel baat bij de begeleiding. De belangrijkste resultaten zijn op grond van evaluaties, gesprekken:

- alle deelnemende kinderen zitten nog op school en/of hebben een eerste diploma behaald;
- 95% van de kinderen gaat naar de volgende klas;
- 5 % van de kinderen doet leerjaar 1 over (door langdurige afwezigheid door ziekte of gaat naar een andere vorm van onderwijs, bijvoorbeeld voortgezet speciaal onderwijs);
- 15% van de kinderen zit op een hoger niveau dan het schooladvies van de basisschool;
- 85% van de kinderen zit op het niveau dat door de basisschool als schooladvies is gegeven;
- kinderen hebben meer structuur gekregen in werken, plannen en leren;
- ze hebben geleerd hoe hun huiswerk te maken;
- de motivatie heeft een positieve impuls gekregen;
- zelfvertrouwen is toegenomen; kind gedraagt zich zekerder; positief zelfbeeld is vergroot;
- concentratie is verbeterd;
- kind is mondiger geworden;
- kind is minder faalangstig;
- communicatieve vaardigheden zijn vergroot;
- verbetering in woordenschat en (begrijpend) lezen;
- sociaal-emotioneel gedrag is bij kinderen verbeterd;
- voor 80% van de kinderen is een vrije tijdsbesteding gezocht en gevonden.

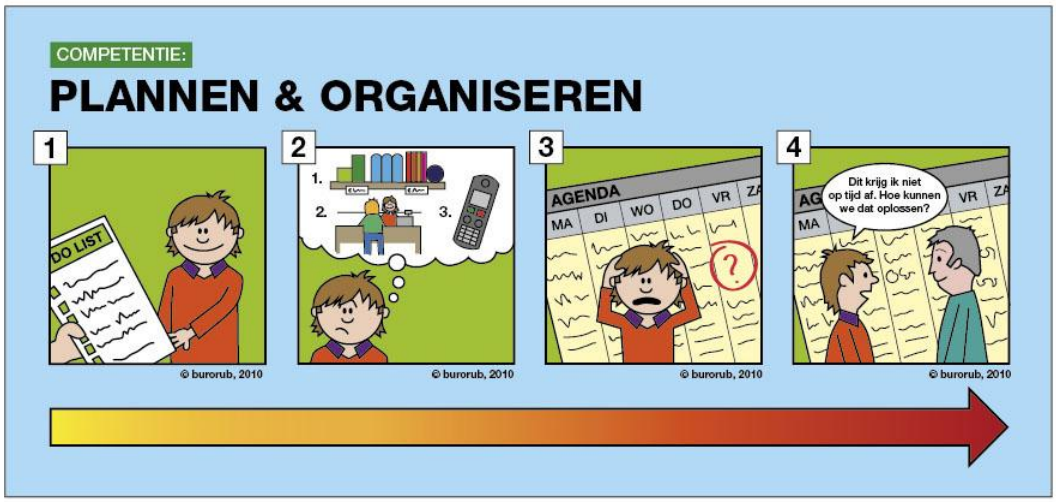

3.8.1 Samenvatting

Na 1½ jaar begeleiding is, in het algemeen, bij vrijwel alle kinderen verbetering in werkhouding, gedrag en leervorderingen te zien. Ze hebben leren plannen en geleerd hoe je het best kan leren.
De algemene waardering blijft hoog!

Cijfer periode 2024-2025	Cijfer vorig jaar	Belangrijkste sleutelwoorden
9.6	9.0	Veel geleerd, betere prestaties, leren leren, leren plannen, zelf leren nadenken, steun, goede hulp, veel uitleg, zelfstandiger geworden.

FIGUUR 1. WAARDERING DOOR DE KINDEREN

Mooie uitspraken:

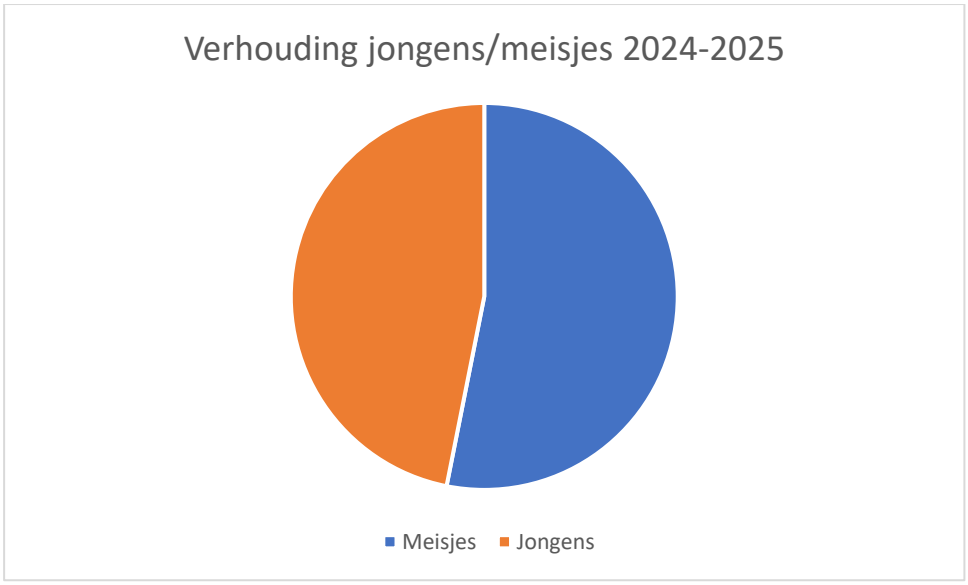
- de thuismentor is mijn vriendin geworden;
- ik moet eerder beginnen met plannen;
- de thuismentor was geen thuismentor maar een vriend van me;
- we hebben mooie gesprekken gevoerd en adviezen gekregen;
- ik ben beter geworden met lezen en taal;
- ik praat rustiger;
- de thuismentor was familie van me;
- als mevrouw er niet was geweest, had ik niet zo goed kunnen doorstromen;
- goede uitleg gekregen, beter dan door docenten;
- als persoon ben ik gegroeid;
- eerst goed lezen dan goed begrijpen;
- de thuismentor was nice;
- ik hou niet van begeleiding, maar wel goed gedaan;
- ik moest eerst wennen daarna was het wel leuk;
- ik heb leren uiten wat ik denk, ook naar mijn moeder;
- de thuismentor stond altijd voor me klaar.

Bron: School's cool Nederland

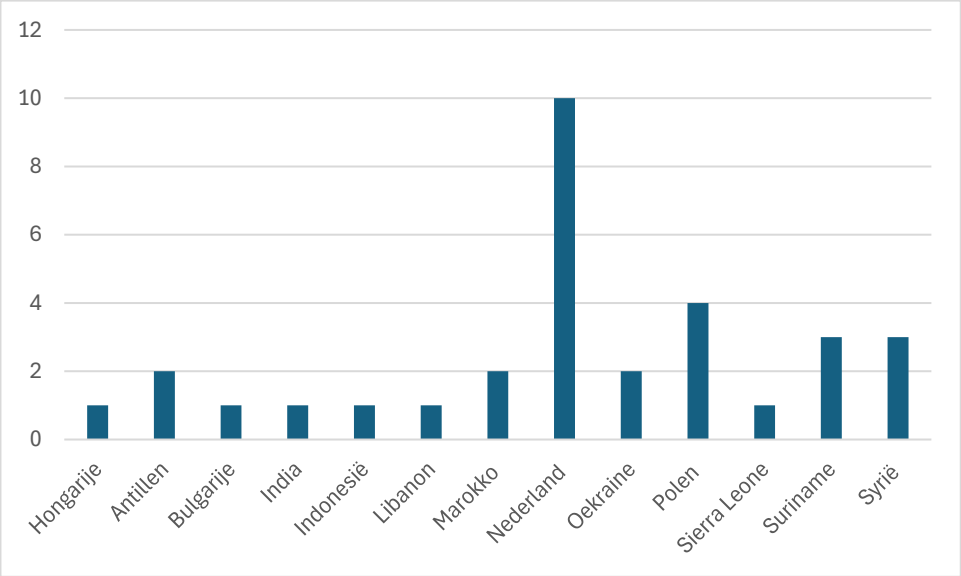
3.9 Van basisschool-advies tot niveau leerjaar 2

3.9.1 Overzicht van de 32 kinderen die deelnamen in 2024-2025

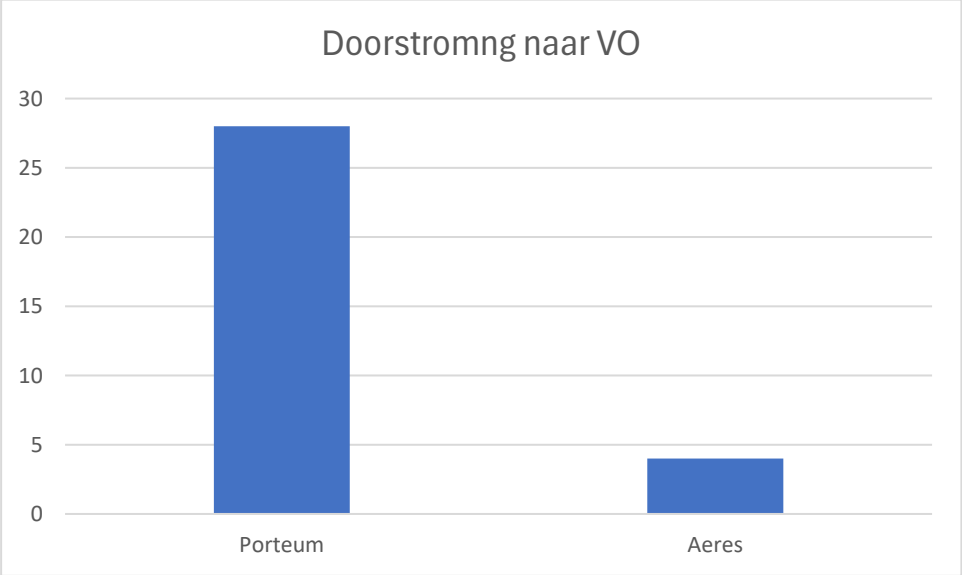
Meisjes	17
Jongens	15

FIGUUR 2. VERDELING JONGENS-MEISJES

Hongarije	1
Antillen	2
Bulgarije	1
India	1
Indonesië	1
Libanon	1
Marokko	2
Nederland	10
Oekraïne	2
Polen	4
Sierra Leone	1
Suriname	3
Syrië	3

FIGUUR 3. HERKOMST DEELNEMENDE KINDEREN SCHOOL'S COOL LELYSTAD 2024-2025

Porteum	28
Aeres	4

FIGUUR 4. DOORSTROMING NAAR HET VO

3.9.2 Verloop 2024-2025

Negen (!) kinderen zijn voortijdig gestopt om diverse redenen:

- Drie kinderen zijn iets eerder gestopt (met de zomervakantie);
- Drie kinderen zijn in het begin gestopt vanwege ernstige psychisch-sociale problemen;
- Een kind stopte vanwege een verhuizing buiten Lelystad;
- Twee kinderen stopten door gebrek aan motivatie.

3.9.3 Schooladvies 2024-2025

Voor 90 % kwam het schooladvies van de basisschool overeen met het uiteindelijke niveau in leerjaar 2. Van de 23 kinderen die het hele traject doorliepen, stroomden alle kinderen (100 %) door naar klas 2.

3.10 Ouder(s)/ Verzorger(s)

Voor School's cool is de begeleiding van de ouder(s) net zo belangrijk als voor het kind. Immers, het kind maakt deel uit van het gezin en de rol van de ouder(s) is essentieel in deze leeftijdsfase. Van begin tot eind worden de ouder(s) bij het traject betrokken. Op grond van gesprekken, ervaringen en evaluatie zien we de volgende resultaten:

- er is meer structuur in het gezin;
- ouder komt vaker op school;
- ouder geeft vaker ondersteuning aan het kind;
- kennis van onderwijs en school is vergroot;
- begrip voor hun kind is vergroot;
- ouder kan haar/zijn zorg kwijt aan thuismentor, thuismentor is dan luisterend oor;
- ouder heeft voorbeeld aan thuismentor;
- ouder volgt adviezen thuismentor op;
- ouder stimuleert het kind aan een sport- en/of culturele activiteit te gaan deelnemen in het kader van de mogelijkheden die het Jeugdfonds Sport en Cultuur biedt.

3.10.1 Samenvatting

Opvoedingsondersteuning is essentieel in relatie met ouders. Ouders worden wijzer door contact met de thuismentor.

Cijfer periode 2024-2025	Cijfer vorig jaar	Belangrijkste sleutelwoorden
9,2	9,2	Thuismentor was begripvol, beleefd, vriendelijk, luisterend oor, menselijk, geïnteresseerd, praatpaal. Ouder meer betrokken bij school, meer zicht op onderwijs aan hun kind, beter zicht op leerprestaties.

FIGUUR 5. WAARDERING DOOR OUDERS/VERZORGER(S)

3.11 Thuismentoren

De thuismentor is de derde schakel in de belangrijke driehoek kind-ouder-thuismentor. Zonder goede thuismentor geen goede begeleiding. De thuismentor staat centraal in de relatie met kind, ouder en (mentor van de) school. Thuismentoren zien de begeleiding ook als een verrijking van hun eigen kennis in het omgaan met kinderen, ouders en andere culturen.

Waardering: veel thuismentoren willen niet weg, maar blijven voor de begeleiding van een nieuw kind of komen na een of meer jaren terug. Er is al jarenlang een groep van vaste thuismentoren (zie ook punt 3.5).

Waarom doen de thuismentoren mee of komen ze terug? Veel gehoorde uitspraken:

- Het is zo dankbaar werk dat je met werkelijke aandacht iets kunt toevoegen.
- Leuk om te doen en ik leer er zelf veel van.
- Elk kind is uniek en elk gezin weer anders. Met School's cool kan ik maatwerk leveren. Daarnaast is het een bijzondere verrijking van mezelf.
- Het is boeiend en leerzaam. Bijzonder om een kind zo te begeleiden en te volgen.
- Het is voor mij echt een uitdaging om het kind te stimuleren en te begeleiden in het zelfverantwoordelijkheid nemen en om het zelfvertrouwen te helpen vergroten door een positieve benadering.
- Ik wil kennis overbrengen. Zowel cognitief als sociaal.

- Het is enorm boeiend en interessant te mogen begeleiden in een heel spannende periode in het leven van een kind.
- Elk kind verdient een steun in de rug.

3.11.1 Thuismentoren 2024-2025

27 thuismentoren begeleidden één kind (vier personen hadden twee kinderen) in deze periode.
Mooie uitspraken bij de evaluatie:

- Ze heeft een prachtige transformatie doorgemaakt. Ze ging van een meisje dat zacht en weinig praatte en weinig vertrouwen had al heel snel naar een meisje dat open en eerlijk durfde te zeggen wat ze wilde en dacht;
- Ik had niet zo veel resultaat; ik hoop wel op bewustwording dat niets vanzelf gaat;
- Ik heb geleerd dat wanneer alles uit de kast wordt gehaald aan begeleiding je niets bereikt als er geen motivatie, ambitie aanwezig is;
- Ik heb hem geholpen met de taal door bijna elke dag naar het jeugdjournaal te kijken, hem te stimuleren om boeken thuis te lezen en te anticiperen als er iets is dat hij zelf niet kan oplossen;
- Het allergrootste leerpunt is voor mij geweest dat je voor je gevoel heel kleine dingen doet die vanzelfsprekend lijken, maar dat dit toch van grote betekenis kan zijn voor een ander. En dat een luisterend oor vaak al meer dan genoeg is. Dat je daarmee ook zegt: ik hoor je, ik ben er voor je en ik accepteer je;
- Structuur en leren plannen zijn ok geworden. Werkhouding is niet top. Maar hij haalt goede cijfers en voelt dus ook geen urgentie voor werkhouding. Hij is zich daar wel bewust van geworden, vooral als het tegen gaat zitten;
- Mijn kind heeft zich heel goed gehouden aan de met mij gemaakte afspraken;
- Mijn kind was erg verdrietig toen in het voorjaar zijn vader overleed; praten daarover heeft hem veel steun gegeven;
- Het is soms lastig te accepteren dat er door cultuurverschil moeizaam vertrouwen te winnen is;
- Moeder heeft de weg naar school gevonden;
- Het heeft me geleerd dat de hulpvraag van de leerkracht niet alle problematiek van het kind in beeld brengt;

- Er was een vertrouwde basis tussen moeder en mijn persoon. Desondanks heb ik altijd de afstand in de relatie goed bewaard want ik ben in dit gezin een mentor en geen vriendin;
- Een luisterend oor voor de gezinsproblematiek;
- Mijn kind heeft met veel begeleiding nu meer zicht op wat zij moet doen; zij heeft handvatten om haar huiswerk op tijd af te hebben;
- Mijn kind is heel studievaardig geworden ondanks de lastige situatie thuis;
- Vertrouwen winnen en krijgen is heel belangrijk; je moet soms doorvragen ook over moeilijke onderwerpen;
- Wat ik heb geleerd is dat ieder kind leert op zijn of haar eigen manier en dat je het de tijd moet geven.

3.12 Thuismentor- Schoolmentor

Thuismentoren hebben regelmatig contact met de schoolmentor van het kind in het voortgezet onderwijs. Essentieel is de begeleiding af te stemmen op datgene wat op school gebeurt, maar ook andersom: dat de schoolmentoren ingaan op signalen van de thuismentor. Goede communicatie tussen thuismentor en schoolmentor in het voortgezet onderwijs is dus van groot belang.

Cijfer periode 2024-2025	Cijfer vorig jaar	Belangrijkste sleutelwoorden
8.1	7,8	Informatief naar elkaar toe, goede onderlinge communicatie, begrip voor elkaars rol, aanvullende informatie.

FIGUUR 6. WAARDERING DOOR THUISMENTOREN

Jaarlijks is op elke school van het voortgezet onderwijs met leidinggevenden een afstemmingsoverleg over de gang van zaken rond School's cool. School's cool is als activiteit volledig geïntegreerd binnen deze scholen. Opvallend is dat de waardering in deze periode nog nooit zo hoog is geweest, zelfs 2 keer het cijfer 10 van een thuismentor voor een mentor van Porteum.

4. LANDELIJKE ONTWIKKELINGEN

De Lelystadse ervaring met School's cool moet afgezet worden tegen de landelijke ontwikkelingen op dit terrein. Bij het vervolg van School's cool kunnen we ons hieraan spiegelen.

4.1 Conferentie

Medio november 2008 vond in Amersfoort een landelijke conferentie plaats over het onderwerp mentoring. Daaruit bleek dat mentorprojecten op dit moment in Nederland een hype zijn, dat er heel veel wordt gedaan, er nog veel mis gaat en men nog veel van elkaar kan leren.

Ook in Lelystad kunnen we van zo'n dag leren. Belangrijk is dat de thuismentor als rolmodel kan fungeren voor het te begeleiden kind (in de literatuur 'mentee' genoemd). Dat is positief, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- de thuismentor wordt door alle betrokkenen gewaardeerd en gerespecteerd;
- de thuismentor is in staat op een actieve en positieve manier om te gaan met waarden en normen;
- de thuismentor heeft ervaring met het oplossen van problemen;
- de thuismentor kan positief reflecteren op groei en volwassen worden van het kind;
- de thuismentor heeft een open instelling t.o.v. risicojongeren en hun gedrag;
- de thuismentor ziet de begeleiding als een uitdaging.

Ook wordt vanuit landelijke expertise aangegeven dat elk mentorproject moet voldoen aan een aantal voorwaarden willen thuismentoren daarin goed functioneren:

- een goede organisatiestructuur;
- een kleinschalige opzet;
- duidelijke doelen;
- leren van ervaring;
- bevorderen van ouderparticipatie;
- thuismentoren goed trainen en begeleiden.

De relatie thuismentor-kind is essentieel voor het welslagen van een mentorproject als School's cool. Deze relatie is pas effectief en werpt zijn vruchten af, als voldaan wordt aan de volgende kenmerken:

- de relatie duurt tenminste 1 jaar;
- er is een zeer regelmatig contact met een duidelijke lijn in vorm en inhoud;
- de thuismentor focust zich op de ontwikkeling van de relatie en het kind;
- de thuismentor stimuleert het kind in het nastreven van zijn levensdoelen;
- de thuismentor biedt het kind structuur in de manier waarop ze met elkaar omgaan;
- de thuismentor biedt het kind onvoorwaardelijke steun;
- de thuismentor accepteert het kind zoals hij of zij is;
- het kind ziet de thuismentor als een belangrijke volwassene (iemand aan wie je wat hebt);
- thuismentor en kind ervaren wederzijds vertrouwen.

4.2 Onderzoek Amsterdam

Het Amsterdamse project School's cool heeft wetenschappelijk onderzoek laten uitvoeren naar de schoolsituatie van 20 van zijn ex-pupillen op 16 en 17-jarige leeftijd. Dat onderzoek werd uitgevoerd door onderzoeksbureau Noorda en Co in het seizoen 2007-2008 bij 20 ex-deelnemers aan het project en een

controlegroep. Hoewel het onderzoek niet strikt representatief genoemd kan worden, is het wel indicatief van aard.

De conclusies zijn als volgt:

- vrijwel alle leerlingen geven een positief verslag van de periode dat ze begeleid werden door een thuismentor;
- bij de 20 onderzochte kinderen die zijn begeleid door een thuismentor is in 35% van de gevallen sprake van een stijging in schoolniveau in de eindklas van het voortgezet onderwijs t.o.v. de brugklas. In 10 gevallen is sprake van het vasthouden van het niveau. Dat is een betere score dan bij leerlingen van de controlegroep;
- veel begeleide kinderen hebben baat gehad bij het planmatig leren aanpakken van hun huiswerk en structureren van hun vrije tijd;
- in sociaal-emotioneel opzicht betekende de begeleiding van de thuismentor voor menig kind een extra steun in de rug bij het maken van huiswerk, plannen van taken, ontwikkelen van sociale vaardigheden en een positiever zelfbeeld;
- er zijn kwalitatieve en kwantitatieve aanwijzingen dat deelname aan een mentorproject als School's cool voor een ruime meerderheid van de leerlingen leidt tot handhaving of verbetering van het schoolniveau van de brugklas tot de eindklas van het voortgezet onderwijs;
- in de loop van hun schoolcarrière blijken de leerlingen die niet begeleid zijn door een thuismentor meer moeite te hebben hun aanvangsniveau te behouden;
- de vergelijking van leerlingen die begeleid zijn door een thuismentor met leerlingen van dezelfde achtergrond zonder begeleiding levert al met al een positief beeld op voor de begeleide kinderen.

4.3 Onderzoek Sardes

Sardes heeft onderzoek gedaan (Effecten van School's cool op de middellange termijn, maart 2009) bij 75 jongeren naar de effecten op de middellange termijn van het Amsterdamse mentorprogramma School's cool. De onderzoekers concluderen dat er duidelijke effecten waarneembaar zijn. De deelnemers zitten vrijwel allemaal nog op school en een aanzienlijk deel heeft inmiddels de overgang naar het MBO gemaakt. Het resultaat lijkt vooral te danken te zijn aan de duidelijk omschreven aanpak, gericht op huiswerk, stimuleren van ouderbetrokkenheid en de toeleiding naar nuttige vrije tijdsbestedingen als sportverenigingen.

4.4 Onderzoek Movisie

Movisie te Utrecht verrichtte onderzoek naar de succesfactoren van mentoring (Meer dan een steuntje in de rug; succesfactoren van coaching en mentoring onderzocht, september 2009). Er werd literatuuronderzoek gedaan en er zijn talrijke betrokkenen geïnterviewd.

Hun belangrijkste conclusies:

- koppel kind en thuismentor minstens 1 jaar aan elkaar. Projecten met een langere adem zijn meer succesvol;
- zorg voor een kleinschalige opzet. Een 'familiegevoel' en de hechtheid van de relatie kind-thuismentor zorgen voor het meeste succes;
- de mentororganisatie moet nadrukkelijk de vinger aan de pols houden met betrekking tot de voortgang. Daarmee kunnen vroegtijdig problemen worden onderkend. Het onderhouden van de contacten met de thuissituatie verhoogt het rendement op succes;

- een trainings- en intervisieaanbod is essentieel;
- de combinatie monitoring en evaluatie vormt ook een succesfactor. Geen bureaucratisering maar het eenvoudig administratief bijhouden van de ontwikkelingen;
- inbedding van het mentorproject binnen het netwerk van professionele jeugdhulpverlening. De thuismentor is geen hulpverlener, maar korte lijnen met de jeugdhulpverlening verhogen de werking van mentorprojecten en daarmee het welzijn en de maatschappelijke kansen van kinderen.

4.5 Onderzoek Rijksuniversiteit Groningen

Het meest recente onderzoek dateert uit december 2012 (Met Mentoring naar de TOP! Evaluatieonderzoek stimuleringsprogramma mentorprojecten, ISW, RU Groningen, 2012).

Onderzoeker Menno Vos en collega's concluderen:

- jongeren hebben baat bij mentoring. Het hebben van een thuismentor vergroot het zelfvertrouwen en de schoolvaardigheden van jongeren. Ze zitten beter in hun vel, weten beter de weg te vinden op school, hun sociale vaardigheden verbeteren. Ze durven meer voor zichzelf op te komen en weten makkelijker contacten te leggen met anderen.;
- effecten reiken verder dan alleen het stimuleren van zelfredzaamheid. Mentoring trekt een nieuwe groep vrijwilligers aan die nog niet eerder vrijwilligerswerk hebben gedaan en draagt zo bij aan de versterking van een moderne civil society;
- lokale samenwerkingsverbanden worden aantoonbaar verstevigd wanneer projectleiders visie en verbindend leiderschap tonen;
- begeleiding inzetten op zowel praktische ondersteuning als sociaal-emotionele ondersteuning;
- vertrouwen en een goede match zijn de sleutelbegrippen voor een goed resultaat;
- het aanbieden van training en regelmatige intervisie blijken cruciaal voor de begeleiding en het behoud van vrijwilligers;
- projectleiders met een visie, het geven van inspraak en weten te binden zijn het meeste effectief;
- mentorprojecten passen in de visies van gemeenten m.b.t. de vernieuwing van het sociaal domein waarin zelfredzaamheid en vrijwillige inzet van burgers gestimuleerd wordt.

Alle onderzoeksresultaten samen laten zien dat een mentorproject succesvol is, als aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- thuismentor en kind nemen op vrijwillige basis deel aan het project;
- de thuismentoren zijn gemotiveerd om gedurende langere tijd een begeleidende rol op zich te nemen;
- het project heeft een heldere structuur en duidelijke doelen;
- het programma voorziet in een goede training voor thuismentoren;
- focussen op de ontwikkeling van de relatie en het kind;
- goede matches tussen thuismentor en kind realiseren;
- het project bevordert de ouderparticipatie;
- het project monitort de voortgang op basis van harde gegevens.

4.6 Maatschappelijke kosten-baten analyse (MKBA)

Op verzoek van de stichting School's cool Nederland heeft het economisch adviesbureau LPBL een Maatschappelijke Kosten Baten Analyse (MKBA) uitgevoerd (2014). Dit onderzoek, mede mogelijk gemaakt door een financiële bijdrage van Stichting Kinderpostzegels Nederland, laat zien dat iedere geïnvesteerde euro ruimschoots meer dan 1 euro aan baten oplevert. De baten stijgen wanneer leerlingen niet terugvallen naar een lager onderwijsniveau waar dat zonder de inzet van een thuismentor wel was gebeurd. De baten stijgen ook naarmate meer leerlingen een startkwalificatie halen. Belangrijk voor een positief batig saldo is wel dat School's cool zich richt op leerlingen in een risicosituatie. Het School's cool-programma blijkt een effectieve, relatief goedkope en renderende interventie te zijn om onderwijskansen te vergroten en schooluitval te verminderen.

4.7 Oranjefonds

Medio 2013 zijn door het Oranje Fonds 10 belangrijke bouwstenen voor het inrichten van een maatjesproject opgesteld: In Lelystad zijn deze bouwstenen reeds opgenomen in het bewoonbare 'huis' School's cool.

1. Zorg voor een effectieve match;
2. Bouw aan een duurzame relatie;
3. Gebruik rolmodellen;
4. Ken en benut vaardigheden;
5. Denk in kansen;
6. Maak gebruik van verschillende begeleidingsstijlen;
7. Bevorder deskundigheid;
8. Zoek de samenwerking op;
9. Denk na over de effecten;
10. Is een maatje altijd wel nodig?

4.8 Nederlands Jeugdinstituut (NJI)

In 2021 verscheen van het NJI de nota 'Mentoren en Maatjes voor Jongeren'. Onderzoekers hebben de grootste effecten van mentor- en maatjesprojecten gevonden voor sociaal-emotionele ontwikkeling, schoolprestaties en functioneren op het werk. De resultaten illustreren het belang van informeel mentorschap in het leven van jongeren en het bevorderen van omgevingen waarin zulke mentorrelaties kunnen ontstaan.

Twee programma's zijn opgenomen in de Databank Effectieve Interventies (DEI): School's cool en New@Home. Deze beide programma's zijn door een erkenningscommissie van de DEI erkend als theoretisch goed onderbouwd. Uit onderzoek blijkt dat het project een positief effect heeft op het voorkomen van schooluitval.

4.9 PRIO

In samenwerking met de Hogeschool Windesheim, Lectoraat Klantenperspectief in Ondersteuning en Zorg, werd in de periode februari-juli 2022 een actieleertraject gestart door School's cool Lelystad dat effectieve samenwerking van thuismentoren met ouders in beeld brengt. Het zogenaamde ISORA-model staat voor Inspireren, Samenwerken, Op weg helpen, Respecteren en Afbakenen. Het helpt professionals de verschillende rollen van ouders te onderscheiden, daar bewust mee om te gaan, te bepalen wat wel en niet versterkt kan worden en wat tot hun werk behoort. Het model is daarna gedeeld met thuismentoren, ook die elders in den lande werken. Het rapport is op te vragen bij jjc.wolthuis@lelystad.nl

5. SCHOOL'S COOL LOCATIES NEDERLAND

Locaties

Benieuwd hoe we lokaal werken? Vind hier de stichting bij jou in de buurt en neem meteen contact op:

- Achterhoek
- Almere
- Amsterdam
- Arnhem
- Delft
- Den Haag
- De Liemers
- Dronten
- Twente-Enschede-Hengelo-Oldenzaal-Almelo
- Friesland
- IJmond
- Lelystad
- Nijmegen-Lingewaard-Berg-en-Dal
- Rotterdam
- Westland

6. BIJLAGE

School's cool heeft de volgende producten gerealiseerd:

- Handboek School's cool, een draaiboek hoe School's cool in elkaar zit (nieuwe versie jan. 2015)
- Formulier toelatingscriteria kinderen
- Intakeformulier thuismentor voor aanmelding
- Inschrijfformulier thuismentor na aanmelding
- Aanmeldingsformulier kind
- Overeenkomst leerling-ouder-thuismentor
- Overeenkomst thuismentor met project
- Formulier inhoud scholingsbijeenkomst 1
- Formulier inhoud scholingsbijeenkomst 2
- Gedragsregels thuismentor
- Intervisieformulier voor thuismentor
- Intervisie volgformulier voor kind
- Evaluatieformulier voor thuismentor
- Diploma kind
- Certificaat thuismentor
- Functieomschrijving coördinator
- Omschrijving taken administratief ondersteuner
- Informatieformulier culturele en religieuze gebruiken in allochtone gezinnen
- Informatiefolder voor ouders van een deelnemend kind
- Informatiefolder voor de deelnemende scholen
- Nieuw (aangepast) logo School's cool
- Rapport thuismentoren en ouderbetrokkenheid (Hogeschool Windesheim Flevoland)